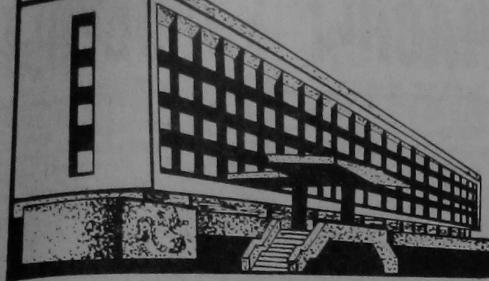

Гомельскі Універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ і ПРАФКОМАУ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 1 (675)

Аўтарак, 3 студзеня 1988 г.

Газета заснавана
у верасні 1969 года

Выходзіць раз у тыдзень

Пана
2 кал.

Сесія—суддзя справядлівы, суровы

Адышоў у гісторыю юбілейны для краіны 1987 год. Ён стаў адметнай вяшчай для вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай школы. Пачалася карэнная яе перабудова. На гэтым складным шляху зроблены першыя крокі. Іх можна разглядзець праз прызму падрыхтоўкі і задачы студэнтаў зімовай заўко-ва-экзаменацыйнай сесіі.

3 НОВЫМ ПАДЫХОДАМ

З усёй адказнасцю можна сказаць, што на нашым факультэце робіцца нямала для пасляховага ажыццяўлення задача па перабудове вышэйшай школы. На ўсіх курсах і на факультэце ў цэлым уведзена студэнцкая самакіраванне, дзея-насць якога адчуваецца ва ўсіх сферах нашага жыцця. У пры-ватнасці, пяцікурснікі правялі агульны сход, на якім па-дзе-лавому абмеркалі найбольш актуальныя пытанні падрыхтоўкі маладых спецыялістуў. Было выказана шмат слушных парад. Пажадэніе студэнтаў улічаны і ўнесены некаторыя змяненіі ў вучебныя праграммы па курсах «Аўтаматычныя сістэмы кіравання», «Методыка выкладання матэматыкі», специкурсау па прафарэнтациі і школазнаўству і г. д.

Пасля праходжання перад-дипломнай педагогічнай практыкі студэнты значна больш адчуваюць пэўныя прафесійныя універсітэцкія праграммы, адсут-насць сваіх чеснай сувязей са школай, што не дазваляе ала-водаць, неабходным педагогічнымі навыкамі для практычнай работы. На ўхіленне гэтых і некаторых іншых недаходу на-кіраваны напыны намаганіем.

Сёлета на факультэце упер-шилі пачаткі праводзіць аналіз якасці практычных і лабараторных заняткаў на першых і дру-гіх курсах. Мэта — выпраца-

ваць рекаменданія па ўдас-кальванню методыкі іх правя-дзення і больш дакладна ўліч-ваць час для самастойнай пра-цы студэнта.

На другіх—пятых курсах пачалі праводзіць кантрольныя работы па матэматычных ды-сыплюнках. Гэта дазваляе вы-светліць веды студэнтаў, атры-маны за папярэднюю вучэбную семестры. І вось для чаго. Звычайна, лекцыю чытае да-цэнт. Практичныя заняткі пра-водзіць асістэнт. Экзамен зноў прымае дацэнт. І калі многія студэнты атрымлівалі нездадзельнічыя адзнакі, дык цяж-ка было вызначыць, чы ёй ві-ни ту больш: дацэнт, асістэн-та, ці самога студэнта? Напісан-на кантрольных работ дазваля-даць ацэнку больш грунтоўную.

Гэты эксперымент мы абмер-калі на Савецке факультэце. Зробленыя вывады прымусілі многіх выкладчыкаў ісцотна змяніць свае адносіны да вы-нікаў працы.

З першых кроакў перабудовы вышэйшай школы рашуча па-блізаеміся ад тых, хто раней пастаянна хадзіў у «хвасціхах», не толькі сам не жадаў авалод-ваць ведамі па абанай спе-цыялінасці, але і нярэдка пе-рошкаджалі аднакурснікам. На факультэце засталіся юнакі і дзяўчыны, якія па-сабраўнаму жадаюць вучыцца. Для прыкла-

ду возьмем пяцікурснікаў. Зі-мовая сесія для іх ужо закон-чылася. Яе паказыкі прыкмет-на лепшыя, чым былі ў гэтай камітэту студэнтаў летас.

На гэтым тэйдні начынца ўспечы-на экзамены для студэнтаў аст-ных курсаў. Следзяліся, што і яны парадаюць трывалымі ве-дамі. Ва ўсякім разе залікі здадзены таксама з вышэйшымі працэнтамі.

І апошніе, аб чым хочацца сказаць. Вышэйшая школа ця-пер знаходзіцца ў новых умо-вах. Значна пашыраецца мэта-ва падрыхтоўка спецыялістуў, ад саказу на іх залежыць

жыццядзейнасць кожнага фа-культэта. Натуральная, перш за ёсё, пад улагу бярэцца якасць падрыхтованых спецыялістаў. Немалаважным з'яўліеца і своечасове заключніе дага-вораў, згодна якіх будуть раз-мяркоўцацца выпускнікі. У гэтым напрамку дэканам 1 кафедрамі праведзена значная работа. Заключаныя неабходныя дагаворы з Беларускім металургічным заводам, ВА «Гомель-маш», станкабудаўнічым вы-творчым аб'яднаннем імя С. М. Кірава і некаторымі іншымі вядучымі прадпрыемствамі на-шага горада і вобласці.

М. СЕЛЬКІН,
дэкан матэматычнага
факультэта, дацэнт.

ПАВЫШАЕМ ПАТРАБАВАЛЬНАСЦЬ

Перабудова вышэйшай і ся-реднай спецыялістай адукцыі патрабуе перш за ёсё павышэн-ня якасці падрыхтоўкі маладых спецыялістуў. Для гэтага не-абходны рашчытка кардыналь-ных меры. На пасяджэнні Са-вета факультэта мы вырашылі не дапускаць студэнтаў да напісання дыпломніх работ, калі агульны сярэдні бал за ўсе гады ўчобы ажыццяўляецца на пяцікурснікаў. Цяпер справы абсталіць іншыя. У прыватнасці, асобныя ажадэмічныя групы 4—5 курсаў здадзяць ўсе залікі, як кожую, без адзінага паўторнага заходу.

І яшчэ пра тое, аб чым нельга не сказаць. У папярэднях гады нярэдка можна было пачуць, аб непісменнасці нашых асобых выпускнікі. Апраўдаўца тут нельга. Падобныя факты сапраў-даць мелі месца. Цяпер мы ра-шчытка ўключылі ў бараздку за павышэнне пісменнасці кожнага нашага студэнта. Гэтаму садзейнічае загад па Мініз-республіцы аб абавязковым увя-дзенні дыпломаў па беларускай і рускай мовах — у адпавед-насці са спецыялінасцю. Гэтыя

пісмовыя работы праводзіцца перад залікамі па данай ды-сыплюнке. Но жаль, іх вынікі далёка не сучыяльныя. Так, сярод студэнтаў рускага аддзялення з дыктоўкай не справя-лася, наколькі памятаецца, 38 чалавек. Не намога лепши пача-зыкі і ў студэнтаў белару-скага аддзялення.

Тыя, хто не атрымае станоў-чую адзнаку па дыктоўцы, не дапускаецца да заліку. У гэтым бачыцца дзеўская мера да больш сур'ёзных адносін ў павышэнні пісменнасці буду-чылым філаграмамі.

Натуральная, праблем у нас яшчэ нямала. Аднак, калі га-варыць у цэлым, паварот да лепшага на факультэце прыкметы і адчуваюць. Павышы-лаць дысыплюні студэнтаў, ста-ла мени пропускну заняціямі без уважлівых прычын. Больш карысці пачалі прыносіць для студэнтаў азнямлівані-педагічныя і пераддипломныя практыкі. Ну, а агульныя вы-нікі ёсё нашай работы на шляху перабудовы адлюстру-юць вынікі сесіі. Ёсць уз-пэ-насць, што яны ў парадкаванні з папярэднімі ажыццяўляюцца некалькі лепшыми.

М. ГУЛІЦКІ,
дэкан гісторыка-філагічнага
факультэта, дацэнт.

3 УЗНАГАРОДАЙ!

За актыўны ўдзел у раз-виці студэнціх атрадаў Ганаровай граматы ЦК ВЛКСМ узнагароджаны:

Караока Уладзімір Мікала-еўч — старшы навуковы супрацоўнік фізічнага факультэта.

Паветка Таццяня Мікала-еўна — студэнтка 3-га курса біялагічнага факультэта.

За актыўны ўдзел у работе студэнціх атрадаў па ўборы ўраджаю 1987 г. Гомельскі абласны аграрнамысловы камітэт і аблком прафсаюза работнікаў аграрнамысловага комплексу ўзнагародзілі Ганаровымі граматамі выкладчыкай і з студэнтаў нашага ўніверсітэта:

Караока Уладзіміра Мікала-еўча — старшага навуковага супрацоўніка фізічнага факультэта.

Котава Генція Клаўдзіевіча — дацэнта кафедры ТСАЭІ эканамічнага факультэта.

Лукашэнка Алу Аляксандра-раўну — студэнтку 1-га курса гісторыка-філагічнага факультэта.

Руева Мікалая Мікалаеўча — студэнта 4-га курса фізічнага факультэта.

Таміліна Аляксандра Станіслававіча — студэнта 1-га курса матэматычнага факультэта.

Цуканава Генадзя Міхай-лавіча — студэнта 2-га курса эканамічнага факультэта.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта горача ві-шу-шуюць узнагароджаныя і жадаюць ім новыя поспе-хадзіць у грамадскай і пра-доўнай дзеўніцай.

Віншум!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, калектыў кафедр горача віншуюць вышу-скініу аспірантуры пры называ-най кафедры ЦАЛУІКА Вален-ціну Міхайлаўну (навуковы кі-раунік — прафесар, член-карэспандант АНН СССР І. Ф. Хар-ламаў) з пасляховай абаронай дысертациі на атрыманне вучо-най ступені кандыдата педагогічных навук.

Поспехі ў вучобе самі на-себе не прыходзяць. Каб іх да-сягнуць, студэнты патрэбуюць ка-пілітава праца над канспектамі, падручнікамі, а таксама набыць-ся добрых практычных навы-каў у лабараторыях. Без усго гэтага добрым спецыялістам у канчатковым выніку не ста-нет. Студэнты гр. Ф-24 фізічнага факультэта Таццяна Бабак і Алена Зяленская поўнасцю згодны з гэтай думкай. Наш фотакарэспандент А. Ульянка сняў фотографію дзяўчатаў у час выканання лабараторнай работы па магнетызму.

СУСТРЭЛІСЯ З ЗАМЕЖНЫМІ СТУДЕНТАМІ

На першым трэцім курсах гісторыка-філагічнага і матэматычнага факультэтаў нашага ўніверсітэта набываюць вышэйшую адукцыю па рускай мове і літаратуре, а таксама па матэматыцы больш за 40 юнакоў і дзяўчын з 16 краін Азіі і Афрыкі. Выкладчыкі, якія працу-юць з замежнымі студэнтамі, имкніца перадаць ім увесі свой багаж ведаў. Ва ўніверсітэце многіе робіцца і для таго, каб у волыні ад вучобы час забя-спечыць ім цікавы віданчынок.

У мінскую сераду замежных студэнтў былі прыняты ў рэкта-раце. На сустэрні прысутні-чылі рэктар акадэмік АН БССР В. В. Бокуць, сакратар парткома М. І. Стараўйтава, старшыня прафкама студэнтаў Н. І. Колытшава, прадстадунікі іншых кіруючых органаў ГДУ. Знамінальна, што гэта сустэр-

ТВОРЧЫ ПОШУК МАЛАДЫХ – НА СУЧАСНЫ ЎЗРОВЕНЬ!

РАЗЛІК НА ТЭХНІКУ

На XX з'ездзе ВЛКСМ азначалася, што ў сучасных умовах наспела вострая неабходнасць перебудовы ў камсамоле. Гэта азначае паварот да жывой, пасядзейчай, каратлівой работы з моладдю, выкаранення бокарставу, фармалізму, палератворчасці, павышэння адказнасці за вынік любой справы.

Дзейнасць камсамольскіх органаў сінія нельга ўяўць без усёх узрасточайчай інфармацыйнай працы. Гэта заканамерны практэс. Але стацыя задача максімальна скрашыць затраты часу на работу з усемагчымі палерамі. Тут нельга абвісці без аўтаматизаванай апрацоўкі паступаючай дакументації і інфармацыі.

Якой ж павінна быць сістэма апрацоўкі даных на ЭВМ у абкоме ЛКСМБ?

Над стварэннем такай сістэмы ўжо другі год працуе група нашых студэнтаў – будучых спецыялістаў па арганізацыі механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфармацыі. У мінулым науачальным годзе выпускніцы Ірына Галькіна, Людміла Драздова і Алена Гапоненка ў якасці аўтэнтаў для дыпломнага практиканства выбрали аддзел кадраў і агульны аддзел абкома ЛКСМБ. Тут дзягучыя вывучаюць паступающую інфармацыю, функцыі работнікі аддаюць і падлічылі: з устаноўкай персанальных ЭВМ у гэтых аддзелах працягмісць работы зніцца амаль на дзве трэці.

У багучым науачальным годзе трэці студэнты ў сваіх курсавых праектах працягваюць распрацоўку аўтаматизаванага рабочага месца (АРМ) работніка абкома камсамола. А яшчэ трэці выпускніцы – Людміла Палхуская, Ларыса Бурава і Алена Іваноўская на пераддипломнай практицы займаюць распрацоўкай аналічнага АРМа ў ЦК ЛКСМБ. Справы ідуць поўным ходам. Спадзяюся, што ў нас хопіц сіл, ведаў і настойлівасці, каб пасляхова завяршыць работу.

Няма пікнага сакрету ў тым, што яшчэ вельмі часта для дыпломных і курсавых праектаў студэнты бяруць пажоўкі і запыленыя пастаноўкі задач, якія незразумелаісь іх захаваліся на асобных вылічальных цэнтрах і выпадкова трапілі на вочы практиканту. У нашай спецыяльнасці правіла – чым старэй рука пісці, тым ён каштоўнейшы – не дзейнічае. Значае лепшай праўдай ведаў студэнта-старшакурсніка і азначасова багатай крыніцай вольгты будзе работа над патрабаванымі практикы і задачамі. На жаль, не заўсёды такую работу могуць прананасць на практикы, або на кафедры. Ды даваіце шукану разам, нарешце, патрабаваце яе. У горадзе працуе гаспадарчаразлыковы клуб наукоўцаў-тэхнічнай творчасці молады. Тут ужо сабралі даволі багаты партфель заказаў з прадпрыемствамі і арганізаційнага горада на выкананне наукоўцаў-тэхнічных распрацоўк. І для будучых эканамістў па працы, і для будучых інжынеру-еканамістў знойдзеца патрабная работа.

Л. АКСЕНАВА,
к. э. н., дзяцёнт кандыдат
АМАЭІ, старшыня
абласнога Савета моладых
вучоных і спецыялістаў.

У краіне ідзе работа па стварэнню адзінай грамадска-дзяржаўнай сістэмы наукоўца-тэхнічнай творчасці молады. Яна з'явіцца важным механизмам у прадлігаванні ініцыятыў і наукоўцаў пошуку.

У чым адрозненне сістэмы НТТМ ад розных спроб зрушыць з мёртвой іроніі наукоўца-тэхнічную творчасць молады?

Па-першае, сістэма НТТМ аўтадыюе размежаваныя намаганні зацікаўленых у НТТМ арганізацій. Па-другое, раціонны калектыўны савет НТТМ з'яўляецца абавязковым для выканання як грамадскім, так і дзяржаўнымі арганізацыямі. Па-трэціе, – і гэта самое галоўнае – у наўянісці гаспадарчага механізма: раённыя саветы НТТМ маюць свой раундук на банку і свой фонд.

Асноўным звязком гаспадарчага механізма сістэмы НТТМ сталі адпаведныя цэнтры, ствараемыя як пасреднікі для забеспечэння сувязі паміж прадпрыемствамі, арганізацыямі, што маюць патрэбу па ўкараненні даслідженняў наукоўца-тэхнічнага прагресу, так і моладымі спецыялістамі, вына-

ходнікамі. Такіх цэнтраў цяпер у краіне налічваецца больш за 60. Цэнтры НТТМ заключаюць гаспадарчыя дагаворы з прадпрыемствамі, а моладыя вынаходнікі працујуць над іх реалізацыяй у нерабочы час, атрымліваючы за выкананую работу заработка.

Астатнія будуць завершаны ў першым квартале бягучага года. Іх выкананнем занята звыш 70 інжынеру-вучоных, студэнтаў.

Распрацоўка гаспадарчых тэм не з'яўляецца адзінай напрамкам дзейнасці клуба НТТМ. Адначасова вядуцца работы па арганізацыі розных

СПРАВА ЗНОЙДЗЕЦА КОЖНАМУ

Праца ў творчым калектыве пад эгідай цэнтра НТТМ дазваляе моладым інжынеру, студэнту, рабочому выраਬатыя тэхнічных праблем, якія выклікаюць у яго цікаўласць, адчыніць сябе стваральнікам новай тэхнікі.

У 1986 г. Гомельскім абкомам і гаркомам камсамола было прынята рашэнне аб стварэнні ў г. Гомелі клуба НТТМ з мэтай апрацоўкі мадлей адпаведнага цэнтра.

Клуб НТТМ заключыў 10 дагавораў на суму больш за 100 тыс. руб. Даў іх ужо выкананы.

конкурсаў па вырашэнню разнастайных вынаходніцкіх

заданій. Не так даўно было прынята рашэнне аб стварэнні цэнтра НТТМ. На мінультыні па выніках конкурсу на замыцэнне вакантнай пасады дырэктара ім выбраны інструктар аддзела наукоўца-тэхнічнай творчасці молады ЦК ЛКСМБ Генадзь Багдановіч.

Да моманту выбараў засталося трох прэзідэнтаў. Адзін з іх – інжынер завода пускавых рухавікоў Аляксандр Багдановіч. Вель-

мі сур'ёзны чалавек, добра ведае вытворчасць і таму, напэўна, яго праграма дастычна іх укаранені ў вытворчасць. Другі прэтэндент – наукоўца супрацоўнікі нашага ўніверсітэта Уладзімір Карака. Праграма яго кароткая, тэсная, але добра адуцвалася, што кандыдат на красла старшыні клуба галоўным лічыць тое, каб прыбыць клубу быў як мага большы. Не так важна для яго, чым канкрэтна клуб будзе займацца, абы была добрая капейка. Але пераважную большасць галасаў атрымаў трэці кандыдат у старшыні – Генадзь Багдановіч. Ен стаў ля вытоку цэнтра НТТМ, які зараз атрымаваў статус клуба, лепши за іншых ведае справу, яго праграма самая грунтаваная. Трэба думаль абрывахітах, лічыць Генадзь, але і памятаць, што галоўная мэта клуба – распрацоўка наукоўца-тэхнічнай творчасці молады ўсіх узростаў і практэсных славеў: ад школьнай кафедры да мадлей вучоных і спецыялістаў, калгасінай, рабочых. На гэтых выбарах пераможнік грунтаваўся на памятаць і гаспадарчая дбайніцасць.

ЯК СТАЦЬ ВЫНАХОДНИКАМ?

ЗАДАННЕ № 2

Пры заклады капусты на квашэнне ад начаю адзін памятаць капусты, ба яны выхіліць загінанне. Робіць ёй ўручную.

Як паскорыць работу?

На разгляд камісіі прадстаўлілі готовыя распрацоўкі тэхнічных вырашэнняў, эсэсы. Пры падвядзенні вынікаў будуть улічвани: магчымасць укаранення, вельмінія затрат пры гэтым, арыгінальнасць, рапашэнне, падрабязніцасць яго выклада.

данія.

Устаноўлены прэміі па 200 рублёў за кожнае заданне.

Зразумела, прапаноў мы чакаем і ад школьнікаў. Калі ж задачы адаліся работамі занадта складанымі, можна падумашыць над наступнай:

ЗАДАННЕ № 3

У канцы мінулага веку на заводах, што выпускалі бядзімыні порах, часта аddyваліся выхілі на наступнай прычыне: порах выблігліся па «мокрай» тэхналогіі, яго потым сушылі з дапамогай ўпаковкі паветра. Але пры гэтым паветра часта электрызавалася, праскокаўала і адъблівалася выхілі. За гэту задачу ўстаноўлены прэмія (гл. фота).

Такі ж прызы атрымалі і той, хто прынаўле для нашага клуба арыгінальную назуву. Арганізатары не лічыць «Вектар» самай удачай.

Прапановы, адказы дасылайце на адрес: 248000, г. Гомель, вул. Савецкая, 26, ГК ЛКСМБ, завочны клуб НТТ. Телефоны 55-20-09, 55-22-12.

Наш наступны раздзел – «Скарбонка ідэй». Прапануем яго запоўніць, выразаць і выслыць на указаны вышэй адрас. Вашы меркаванні ідэя дапамогуць абкому камсамола, абласнаму савету УТВР, гарадскому клубу НТТМ, а таксама ўздельнікам завочнага клуба НТТ «Вектар» вынівіць і «расціць» вузкія месцы на прадпрыемствах, у арганізаціях.

СКАРБОНКА ІДЕЙ

Якія тэхнічныя праблемы на вашым прадпрыемстве, у арганізацыі патрабуюць наядылднага вырашэння?

Ваша ідэя, прапанова на ёй вырашэнне

Месцы работы, вучобы

Прывідчы і інш., дамашні адрас, телефон

І У ЗАКЛЮЧЭННЕ – НАША АБ'ЯВА

У Гомелі існуе грамадскі інстытут метадалагічнай тэхнікі. Моладыя наукоўцы ў ім сучаснымі методамі рашэння вынаходніцкіх задач, пошуку новых тэхнічных рашэнняў (магазіны, штурм, марфалагічны аналіз, алгаритмы вырашэння вынаходніцкіх задач, асновы

функцыянальна-вартаснага аналізу).

Пачынаецца новы курс наўчання. Прыём жадаючых працягваеца. Заняткі будуть праводзіцца ў аўтарак і чацверкі з 18-30 да 21-00 у памяшканні БІЧТУ ў аўдыторыі № 1506.

Матэрыялы клуба падрыхтаваў В. Цімохай.

УМОВЫ КОНКУРСУ

На дапамогу ўздельнікаў клуба спадзяеца Гомель-

ЗАДАННЕ № 1

Капусту для квашэння закладаюць у чан (памерам $3 \times 3 \times 4,5$ метра) з бетоннымі стенкамі, аблізінеными по лістамінавай плёнкай. Гатовую капусту для дастаўкі у магазіны ўручную выносяць з чана і перагружваюць у бочки. Прапае непрадукцыйны. Які выхад?

НА ЛІТАРАТУРНАЙ ХВАЛІ

АБМЯРКОЎВАЕ «КРЫНІЦА»

На гісторыка-філалагічным факультэце адбыўся чарговыя пасяджэнні літаратурнага аб'яднання «Крыніца». На іх быў аблікавана творчасць старшакурснікаў. Разгледжаны новыя вершы Інэсы Тарасавай, Сяргея Адамовіча, Грыны Вешніяй. Па-сцяроўску добраўчыліва, але разам з тым і патрабавална быў выказаны заўгары і пажаданні, ухвалены лепшыя творы, якія рагамендаваны гурткоўцамі да друку. Пра свае пераклады і працу над рэцензіваннем новых кніг расказаў старшыня літабяднання, студэнт 5-га курса аддзялення беларускай і рускай мові і літаратуре Мікалай Шука-наў.

На жаль, даводзіцца ўжо каторы раз канстатаваць той факт, што зусім няма прытоку новых сіл у наша літабяднанне. Так, напрэклад, з 250 студэнтаў першага курса гісторыка-філалагічнага факультэта пакуль што не прыйшоў на пасяджэнне ні адзін чалавек. Гэты факт не можа не трывожыць, бо размова ідзе аб перспектыве самога існавання творчага гуртка.

Запрашаем прымаць удзел у пасяджэннях «Крыніцы» і студэнтаў іншых факультэтаў. Калі ласка, прыходзьце, будзем працаўца разам.

Віктар ЯРАЦ,
навуковы кіраўнік «Крыніцы», дацент кафедры
беларускай літаратуры.

Інэса ТАРАСАВА,
студэнтка гр. Р-52
гістфіла.

Гасла сонца. Чырвонелі
Власі вітыны і ЦУМ,
парк, маўкільня алеі,
дзе спакой і сум.

Здзіў на небе цёмна-шэрым
Сіняя пламя Сон —
гэта ў горадзе вячэрнім
пачынаўся даждж.

Мой парасон здръжалі і змок,
І дождя ужо ісці знямог.
Іго зіхоткі ланцужок
Васёлкай лёт.

Ул. БАГАМОЛЪНІКАУ.

СЯБРОЎСКІЯ ШАРЖКИ

В. У. ЯРЦУ,
члену Саюза пісьменнікаў
СССР.

Ты добра пішаши пра вайну,
Пра космік і пра цаліну.
Хая ў тых месцах не бываў,
А дзесяці сам пра іх чытаў.
Што ж, на здароўечку!

Піши!

Але па шырасці скажы:
Калі ж напішаши ты, паэт,
Пра родны універсітэт?

Студэнцкая рэцензія

АБ ТЫМ, ШТО ХВАЛЮЕ

Новы зборнік аповесцей і апэзіяднай Міколы Капыловіча «Чужы сваяк» (выдаўца «Мастацкая літаратура», № 1, 1987 г.) працягвае распрацоўку пісьменніків сучаснай тэматыкі. Аўтар, верны сваім творчым традыцыям, зноў уздымае складаныя жыццёвые проблемы, прымушае чытака разам з героямі перажываць, спадзявацца, ка-хац...

Самым буйным творам кнігі з'яўляецца аповесць «Былі б руки...». Сюжэт не складаны, што хакартрана для многіх творуў аўтара. Узнятая ў аповесці проблемы ўжо даволі распрацаваны ў беларускай літаратуре. Сярод іх такія, як уздрэзяне ўрбанізацыі на псіхалагічнай учараванішні сяляні, узаемаадносіны паміж бацькамі і дзецьмі, проблемы маладой сям'і. Тым не менш М. Капыловіч адзолеў выказаць сваю думку па гэтых пытаннях.

Месца дзеяння ў творы — Палесце, больш даждніна, усходнія яго часткі. Гэта можна зразумець на мойных выразах герояў. Палесце, як вядома, адзін з самых традыцыйных сялянскіх рэгіёнаў Беларусі, і тут вельмі балочна адбіўца наступленне ўрbanізацыі. Гэта і пажазу аўтар на вобразе Цімохі Корзуну, працаўнага селяніна з надзеяльнімі поглядамі на горадское жыццё. Яго меркаванні, хоць у многім і справядлівыя, вельмі катэгатычныя.

— Гэта вы там у горадзе распяне! — на рабоце, і на вуліцах у рукавіцах

ходзіце, — кідае Корзун свайму сыну Ігару.

Сам Ігар, адзін з галоўных герояў твора, вучыцца ў аспірантуры і разам з жонкай Нонай, гарадской дзяўчынай, прыезжает на лета да бацькоў у вёску. Пісьменнік зделаў яскрава паказаць той аўтэктыўны разрэш, які ўсё больш і больш аддаляе бацькоў, што засталіся ў вёсцы, на зямлі, ад дзяцей, якія, хоць і зусім ніяднава адварваліся ад гэтай зямлі, ужо губляюць сялянскія карані. Бацька і сын ўсё часцей не разумеюць адзін аднаго.

У аповесці, на мясе думкі, ёсць некаторыя недакладнасці з боку аўтара ў обмалёўцы вобраза Ігара. Калі выспявляеца, што Ігару з жонкай давядзенца пасіві кароў, ды сын праўнуче бацьку наязы каго-небудзе замест іх. Нажуко гэты малады чалавек стаў настолькі «гвардскі», што не разуме, мякія кожучы, смяжотнасці свайгі праўнучкі? Ці другі выпадак. Будзіць Ігара ў прыбы, а ён здзіўляеца, чаму та рагані. Гэта таксама дзіўна для хлопца, які вырас на вёсцы і павінен перадаць, у які час ходзяць у грыбы.

Што датыўца праблемы маладой сям'і, ды аўтар, хоць і з узваліраванай формай, паказаў складанасць тых шлюбіў, у якіх карані мужа ідуць ад вёскі, а жонкі — ад горада. Гэта непазбежная звяза ў першыяд згладжэння адрозненняў паміж горадам і вёскай.

У другой аповесці, якая дала назыву

кнізе, М. Капыловіч уздымае надзвычай актуальну праблему — праблему п'янства. Віктара, галоўнага героя твора, напалтаў складаны і трагічны лёс. Будучы здолблены пачынаючым вучоным, ён з-за гарэлкі страціў ўсё: работу, сям'ю, здароўе. Віктар касцца, але ўжо позна. Ніна, яго былая жонка, выходзіц замуж за другога, дзеці не хочуць прызначаць свайго бацьку. Пісьменнік быццам папярэджвае чытаку, што не бывае нікога трэцяга шляху: ці герэлка загубіць цябе, ці ты пераможаш яе.

У зборнік увайшлі таксама апавяданні. У іх М. Капыловіч раскрывае образы простых людзей, якія жывуць і працуюць на Палессі. Гэта працаўніцы, з адкрытай душой людзі, для якіх праца з'яўляецца першай жыццёвай неабходнасцю. Такімі перад намі павятаўцаи Андрэй Цімашоў («Новыя месцы»), Кузьміч («У бальніцы»), стары Дональд («Стары»). Праблемы кахання ўзыдзімаюцца пісьменнікам у апавяданнях «Вясною», «Анютка», «Сонечны лівені». Болем памяці мінулай вайны закрываюць апавяданні «На пакосе», «Сустрэча на шляху». Глыбокім філасофским пафасам напоўнены творы «Сымон і Змітров», «Трыпціх».

Бяспечна, чытак атрымаве задаваленне, калі прачытае зборнік М. Капыловіча «Чужы сваяк».

М. ШУКАНАУ,
студэнт гр. БР-53
гісторыка-філалагічнага факультэта.

СКАРБНІЦА СУСВЕТНАГА МАСТАЦТВА

МУЗЕЮ ВЫДАУЛЕНЧЫХ МАСТАЦТВА
ІМЯ А. С. ПУШКІНА — 75 ГАДОУ.

Важніцца мастацтва ў жыцці чалавека цяжкі пераацэніць. Яно маральна ўдасканальвае чалавека, развівае памуцці прыгажосці, дапамагае зношыцам людзей. Тому на выкладкову навізраеца пастаянная патрабасць у развіціі эстэтычнай культуры людзей, якая стала больш прыметнай у наш час. Неацэнія ў гэтым спраўе ролі музеяў. Яны дапамагаюць устрымліва связы гісторыі і сучаснасці, паказваюць пераменасць культуры, думкі, ідэі.

«Дзяржаўны музей выдліненчых мастацтваў» імя А. С. Пушкіна — другі па значэнні пасля Эрмітажа збор землянскага мастацства ў нашай краіне. Калекцыі музея вельмі разнастайныя і ўключаюць творы зарубежнага мастацтва з першыяд больш чым у пяць тысяч гадоў. Музей захоўвае каля 300 тысяч мадлюнкаў і гравюр. Тут знаходзіцца больш падўгільна экспанатаў. А пачынаўся музей з невялікай калекцыі злекаў.

Думка аб стварэнні ў Маскве мастацтва збора была выказана яшчэ ў 50-х гадах XVIII ст. Але толькі І. В. Цяцяеву (1847—1913 гг.) — прафесару Маскоўскага ўніверсітэта, бацьку выдатнай пастэзы М. Цяцяеву, з вельмі зоркімі цяжкасцямі, удалося ажыццяўіць тое, што акалася не пад слух яго папярэднікам.

Чэрэць стагоддзя I. В. Цяцяеву ажыццяўіць сваю мару аб стварэнні збора выдліненчых мастацтваў (так называўся ён да 1932 г.).

Будынак для музея на працягу 14 гадоў узводзіўся ўладзімірскі і цвярскі арцельшчыкі. Грошы для гэтага збора аўкція і на набыццё экспанатаў збираліся па ўсёй Расіі. Адкрыццё музея было прымеркавана да ўрачыстасці, звязанай са стагоддзем Айчыннай вайны 1812 года — 11 мая 1912 г.

Пасля Вялікай Каstryчніцай сацыялістычнай рэвалюцыі ў музей былі перададзены скульптуры, гравюры, карціны з Эрмітажа, Трацякоўскай галерэі, прыватных калекцыяў.

З лютага 1932 г. музей стаў іменацца «Дзяржаўным музеем выдліненчых мастацтваў», а да стагоддзя А. С. Пушкіна на яму было прысвоена імя вялікага пісьменніка.

У час Вялікай Айчыннай вайны асноўныя фонды музея былі эвакуіраваны ў Навазібірск і Сапікамск. Пазней праводзіліся вельмі зоркі эстаўрацыйныя работы па аднаўленні карцін і самога будынка музея. Адначасова папярэйліся яго фонды. У 1948 г. музей быў перададзены значнай часткай калекцыі былога музея замежнага мастацтва ў Маскве. Фонды музэя палаўняюцца і ў нашы дні. Толькі за праўшоўшыя гады яны сталі багацейшымі ў 50 разоў. З музэя злекаў ён стаў музэем арыгіналаў.

Толькі за мінулы год музэй наведала больш мільёна чалавек. Акрамя пастаянных экспазіцій зарубежнага мастацтва, у яго залах разгледжваюцца выставкі, якія зноўмічаюць скрабніцамі сусветнага мастацтва. Так, за апошнія дзесяцігоддзе гадоў ту адбылося звыш 400 выставак. Наведальнікі змаглі зноўміцца з творамі Рафаэля і Джэрджоне з Дзрэзінскай галерэі, Леандара да Вінчи з Парыжскага Луўру, Мікеланджэла з Национальнага музея ў Фларэнцыі, карцінамі Веласкеса і Эль Грэка з музея Нью-Ёрка.

У кастрычніку 1987 г. у музее была адкрыта выставка работ Марка Шагала (уродзінец г. Віцебска), які большую частку жыцця прафесій у Францыі. Гэта была трэцяя выставка ў сценах музея, прысвечаная 100-гадовому юбілію сусветна вядомага мастака.

У дзяржаўным музее выдліненчых мастацтваў імя А. С. Пушкіна склалася выдатная традыцыя — у сёмы раз тут праішлі «Снежанскія вечары» музэя, ініцыятарамі якіх былі Сяяніцаў Рыхтер.

З моманту адкрыцця музея на Валонхоні ўжо наведала больш 30 мільёнаў чалавек, і кожны з іх унёс у сэрцы часцінку цудоўнага, якое засяяле і саграе наша жыццё, робіць нас лепшымі.

Г. ВІШНЯКОВА,
студэнтка гр. Г-42
гісторыка-філалагічнага факультэта.

ШТО МОЖА СТЭМ?

Калі канферансце аб'яўляе сцэны аб выступленні студэнцкага тэатра мініяцюры, у зале становіца ажыўлена. Нарад пі знойдзеца студэнт, які б не быў мініяцюры, разрыз, сцену ў выкананні СТЭМа ГДУ, які б не смяўся ад душы і не чакаў новай сустрэчы.

Як нарадаўся гэты тэатр? Вельмі праста. Яшчэ ў 1976 годзе на фізічным факультэце ствараліся невялікія мініяцюры, якія паказалі ў час канцэрту. Сярод першых яго арганізатаў былі студэнты С. Руткоўскі, С. Скрабоўскі, А. Смакаў, А. Зубаў, А. Быкаў, А. Самсонав. Тэатр стаў іх шчасливым захапленнем. Лекцыі, семінары, рэпетыцыі, спектаклі — усё закружила, як вясною на каўесілі. Спасыжэнне акцёрскага майстэрства — гэта сапраўдная праца. Але работы ў вялікай радасці, захапленнем «ляпілі» свае сценічныя вобразы. Іх першыя спектаклі «Месца экзамена замяніць нельга», «Сцэна калі фантан», пародыя на Карава і Ільчанку пад незвычайнай назвай «А што?» вельмі падобілі ўніверсітэту. Але для іх важны быў не толькі поспех у выступленнях, а ўнутраныя перамены, якія адбыліся ў іх саміх. Іх жыццё паступова напаўналася асаблівымі сэнсамі. Аналізууючы падзеі сваіх герояў на сцэне, работы вучыліся шукать новае, вучыліся цярпенню і працаюць.

Але пяць гадоў праляцелі, і ёсе, хто выступаў у тэатры, пакінулі універсітэт. І тады, каб не парушыць старыя традыцыі СТЭМа, у мінулым удзельнікам тэатра, а цяпер аспірант кафедры фізікі цвярдага цэла Юрый Іванавіч Капоця, вырашыў узначальці тэатр і заснаваць першакурснікаў ідэяй пароды і выкананнем яе на сцэне. Труда было пачынаць усё спачатку.

У 1986 годзе быў створаны агульны універсітэцкі тэатр. У яго саставе — 19 удзельнікаў, сярод якіх пераважаюць фізікі. З першых сустрэчаў, рэпетыцыйных работах адчулі, наколкі цікавейшым становіцца іх жыццё.

У сярэднім за сезон СТЭМ дае звыш 40 канцэртаў. Ен — госьць студэнцкіх сцэн і працоўных калектываў. І ўсёды тэатр праводзіць адноўлівасць: «Прыяджайце яшчэ!» І работы едуць — па старых адресах, едуць у новыя месцы...

Выбраць тэму для выступлення — не вельмі складана. Але трэба яшчэ знайсці мініяцюры, якія б раскрывалі гэту тэму і ў той жа час быў па плячу тэатру. Канешне, ёсьць творы відомых сатырыкаў і гумарыстаў, але яны ўжо сыграли прафесіяналамі. А самадзеянай копіі з імі не парашуе. Стэмамаўцы зразумелі: калі іграеш такую мініяцюру, адчуваш, што аправану «чужую кашуплю не свято размерза». Адзінае, што застасацца — ствараць праграму самім. І тэатр выступае са сваім мініяцюрамі, якія налічваюцца да 15 назваў. Аўтар спісаўнік — кіраунік Юрый Капоця. Ціпер работы працуяць над жанрамі музычнай пантамімы. Ужо нарадаўся такіх 9, як «На лекцыі», «Экзамен № 8», «Месца пад сонцем», «Удары палец аў палец». «А што стаць далей?» — узімала пытанне ў стэмамаўца. Зразумела, замалёўкі са студэнцкага жыцця — тэма на «урал», заўёды бяспройгрышна... Але за сценамі аўдыторый, кабінетаў жыцця працягваеца, не стаць на адным месцы. Таму перамены, якія адбываюцца ў нас ў краіне, знайшли сваё адлюстроўван-

сцену для гэтых набалелых тэм. Імі прысвечана мініяцюра «Нам патрэбна перабудова або араторыя для трыбуны з народам». Паралельна з гэтым спектаклем праходзяць тэмы: барабаца з п'ятнствам (*«Прапаведь»*, якога няма, або вышырэзанік 2000 года) ці *«Чистая англійская забойства»*; арганізацыя вытворчасці (*«Забытыя штаны»*); крэтыка сферы аўтогутоўнінні; арганізацыя камсамольскай работы, харчавання, вольнага часу студэнтаў і інш.

Гэтыя тэмы важныя, вельмі актуальні, таму было выра-

шыць на сцэне для гэтых набалелых тэм. Імі прысвечана мініяцюра «Нам патрэбна перабудова або араторыя для трыбуны з народам». Паралельна з гэтым спектаклем праходзяць тэмы: барабаца з п'ятнствам (*«Прапаведь»*, якога няма, або вышырэзанік 2000 года) ці *«Чистая англійская забойства»*; арганізацыя вытворчасці (*«Забытыя штаны»*); крэтыка сферы аўтогутоўнінні; арганізацыя камсамольскай работы, харчавання, вольнага часу студэнтаў і інш.

Гэтыя тэмы важныя, вельмі актуальні, таму было выра-

ДА УВАГІ ПАДПІСЧЫКАЎ!

Калектыву рэдакцыі шматплатформай газеты «Гомельскі ўніверсітэт» даводзілася неаднаразовыя чын нарачані ініціятывы часткі падпісчыкаў у тым, што нумары газеты якіх не атрымліваюць. Часцей за ёсць прэтэнзіі на іх недастаўку выказваліся студэнты, выкладчыкі і супраўднікі фізічнага, геалагічнага, білагічнага факультэтаў. Рэдакцыя ставіць у вядомасць падпісчыкаў, што распаўсюджаннем газеты яны не займаюцца. Яе дастаўку на факультэты, кафедры, у іншыя структурныя падраздзяленні павінны арганізоўваць самыя чытачы. І ў гэтым вялікім складанасці імя: дастаткова выбраць на кожным факультэце чалавека, які б адказаў за дастаўку «Гомельскага ўніверсітэта» у дканаты, студэнцкія групы, на кафедры.

Каб у гэтым годзе больш не здарылася аналогічны выпадак, рэдакцыя даводзіцца да ведама падпісчыкаў: атрымлічы чарговыя свемы нумар нашай газеты можна ў рэдакцыі (гатоўны корпус, п. 3-11) кожны аўторак.

Спорт ёсць вышэйшыя ўзнагароды!

У папярэднім нумары газеты мы паведамлялі аб першай сустрэчы суперфіналіста на баскетболу паміж зборнымі камандамі Гомельскай і Гродзенскай абласцей на першынстве рэспублікі.

Другая сустрэча адбылася напярэдадні новага года ў горадзе на Нёмане — Гродзе. Гэты паядымак праходзіў яшчэ больш напружана. Аднак гамільчанам зноў удалося выйграць у сваіх сапернікаў з перавагай у сем ачку.

Такім чынам зборны каманды Гомельшчыны, якую трэніруе старыя выкладчыкі ГДУ Б. А. Царыкав і В. І. Селіванаў, заўважаў звягне чэмпіёната. У яе складзе выступалі студэнты нашага ўніверсітэта В. Лашкевіч, Р. Пучкоў, А. Гурык з фізічнага факультэту і А. Ежыкав з факультэта фізвідавання. Як і іншыя асноўныя ігракі каманды, яны ўдастоены вышэйшых узнагарод чэмпіянату рэспублікі.

(Наш кар.).

ПА ПРАФСАЮЗНЫХ ПУЦЁУКАХ

Студэнты ўніверсітэта могуць адпачыць і ўмацаваць сваё здароўе ў санаторыях па пущёўках, якія працаваюць з пущёўкамі прафактом студэнтаў. Курс лічэння — 24 дн.

Для лічэння захворваніяў сардечна-сасудзістай і нирковай сістэм: санаторы — «Буг» (Брест) з 11 студэнтамі; «Басільеўка» (Гомельскі) з 19 студэнтаў — з пущёўкамі; «Атрада» (Калінінград) з 6 лягатаў.

Для лічэння органа руху, касцёва-мышачай сістэмы: санаторы «Прыдняпроўскі» (Рагачоў) з 20 студэнтаў.

Зімовыя канікулы студэнтаў зможуць правесці таксама ў Доме адпачынку «Чонкі», пасялянатах Крыма. За даведкамі звяртацца ў прафаком студэнтаў (галоўны корпус, п. 3-17, тэл. 57-16-11).

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

АЗ102.
Аб'ём — 1 друк, арк.
Тыраж 2000 экз. Заказ 3.

не на сцэне СТЭМа. Мы знаходзім шмат матэрыялаў аб перабудове, галоснасці, пашырэнні дэмакратыі, аб барабаце з негатыўнымі з'явамі нашага грамадства. Але мала толькі разумець неабходнасць перамен, таму СТЭМ увасабляе гэта на сцэне. Ён дапамагае нам, глядзячам, убачыўшы гэта, хутчэй пазбіваеца ад негатыўных з'яў, палепшице работу. Даўно наспела неабходнасць мець

шана ўключыць іх у канцэрты, якія стэмамаўцы давалі для работнікаў прафдыяметства горада, а таксама ў ты, што праходзілі ў Ветцы, у часе «Зорных пахадаў». Студэнцкі тэатр — гэта тая трыбуна, з якой з гумарам, сарказмам, іроніяй ідзе сапраўдная размова аб жыцці. Гэта — рэча на прафлемы грамадства, выказане моладдзю.

На канцэрце, прысвечаным Міжнароднаму дню тэатра, за акульнасць узнятых тэм СТЭМ быў універсітэцкімі граматайскімі клубамі «Маладосць» ГДУ: маслакі, спевакі, музыкі, гука — і светапераратары. Гэта таксама вакальная-інструментальны ансамбль, перапоўненая глядзельнай залай, апрацоўкай эансамблі духавых і народных інструменту, недахон інвентару — асабліва касцомаў. Усё гэта ў нейкай ступені адбываецца на самом тэатры. Але самае голоўнае — у СТЭМа ёсьць шмат сяброў. Гэта не толькі удзельнікі клуба «Маладосць» ГДУ: маслакі, спевакі, музыкі, гука — і светапераратары. Гэта таксама вакальная-інструментальны ансамбль, перапоўненая глядзельнай залай, апрацоўкай эансамблі духавых і народных інструменту, недахон інвентару — асабліва касцомаў. Усё гэта ў нейкай ступені адбываецца на самом тэатры. Але самае

голоўнае — у СТЭМа ёсьць шмат сяброў. Гэта не толькі удзельнікі клуба «Маладосць» ГДУ: маслакі, спевакі, музыкі, гука — і светапераратары. Гэта таксама вакальная-інструментальны ансамбль, перапоўненая глядзельнай залай, апрацоўкай эансамблі духавых і народных інструменту, недахон інвентару — асабліва касцомаў. Усё гэта ў нейкай ступені адбываецца на самом тэатры. Але самае

голоўнае — у СТЭМа ёсьць шмат сяброў. Гэта не толькі удзельнікі клуба «Маладосць» ГДУ: маслакі, спевакі, музыкі, гука — і светапераратары. Гэта таксама вакальная-інструментальны ансамбль, перапоўненая глядзельнай залай, апрацоўкай эансамблі духавых і народных інструменту, недахон інвентару — асабліва касцомаў. Усё гэта ў нейкай ступені адбываецца на самом тэатры. Але самае

голоўнае — у СТЭМа ёсьць шмат сяброў. Гэта не толькі удзельнікі клуба «Маладосць» ГДУ: маслакі, спевакі, музыкі, гука — і светапераратары. Гэта таксама вакальная-інструментальны ансамбль, перапоўненая глядзельнай залай, апрацоўкай эансамблі духавых і народных інструменту, недахон інвентару — асабліва касцомаў. Усё гэта ў нейкай ступені адбываецца на самом тэатры. Але самае

ру, назуе часопіса, тома, нумар, старонку, год.

Заказаная літаратура высылаецца накладамі платай. Конштукту заказаў заляжыць ад конштуку ксеракапіравання (10 кап./стар.), перасылкі і асабіста паслугі — 3 рублі за кожны заказаны артыкул.

За даведкамі звяртацца ў НТІ (першы корпус, п. 3-14, тэл. 56-73-38).

«Гомельскі ўніверсітэт» — орган партыі, рэктарату, профсаюзных комітетаў, комітета Гомельскага гарадскога савета народных дэпутатаў, Гомельскай фабрыкі «Палесцінка» Даляржкамітэта БССР па спраўах выдавецтваў, паліграфіі і книжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1.

СЛУЖБА НТІ ІНФАРМУЕ

У Маскве арганізавана індывідуальнае аблугутоўнінне наўковых супраўднікаў, выкладчыкаў, аспірантаў, інжынераў, студэнтаў у справе падбору наўкава-тэхнічнай літаратуры па неабходных тэматах і ксеракапіраванія артыкулаў з савецкіх

замежных часопісаў з фондаў маскоўскіх цэнтральных бібліятэк. Выкананіе заказаў праводзіцца, як правіла, у тыдзеніі.

При заказе на ксеракопіраваніне неабходна ўказаць аўта-

ХРОНІКА

Загадам па ўніверсітэту ад 31 снежня 1987 г. кабітадра вышынай матэматыкі (заг. Ул. М. Семяновіч) з 1 студэнтаў 1988 г. перададзена ў структурнае падраздзяленне з фізічнага матэматычнага факультэту. У складзе гэтых студэнтаў — 10 кафедр півадэвічы, 1 кафедра тэорыі імавернасцей і статыстыкі.

Загадам па ўніверсітэту ад 31 снежня 1987 г. кабітадра вышынай матэматыкі (заг. Ул. М. Семяновіч) з 1 студэнтаў 1988 г. перададзена ў структурнае падраздзяленне з фізічнага матэматычнага факультэту. У складзе гэтых студэнтаў — 10 кафедр півадэвічы, 1 кафедра тэорыі імавернасцей і статыстыкі.